TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Dự thảo Luật Xây dựng sửa đổi: Bãi bỏ nhiều thủ tục, đẩy mạnh phân quyền cho địa phương

17:29 28/09/2025

Dự thảo Luật Xây dựng do Bộ Xây dựng đề xuất đã bãi bỏ 3 trong 8 nhóm thủ tục so với Luật Xây dựng hiện hành như: thẩm định thiết kế xây dựng triển khai sau thiết kế cơ sở; cấp chứng chỉ năng lực hoạt động xây dựng cho tổ chức; công nhận tổ chức xã hội - nghề nghiệp đủ điều kiện cấp chứng chỉ năng lực hoạt động xây dựng; bãi bỏ toàn bộ điều kiện đầu tư kinh doanh thuộc 10 ngành, nghề kinh doanh có điều kiện trong lĩnh vực hoạt động xây dựng tại Luật Đầu tư.

Ngày 26/9, Thường trực Ủy ban Khoa học, Công nghệ và Môi trường (KH,CN&MT) của Quốc hội phối hợp với Bộ Xây dựng và Liên đoàn Thương mại và Công nghiệp Việt Nam (VCCI) tổ chức Hội thảo Góp ý Hoàn thiện dự thảo Luật Xây dựng sửa đổi.

Theo tờ trình dự án Luật Xây dựng sửa đổi, sau khi tiếp thu ý kiến tại phiên họp chuyên đề về xây dựng pháp luật phiên thứ hai tháng 9/2025 của Chính phủ, dự thảo Luật Xây dựng sửa đổi được sắp xếp, bố cục lại bao gồm 8 Chương và 97 Điều.

Phó Chủ nhiệm Ủy ban Khoa học, Công nghệ và Môi trường Trần Văn Khải phát biểu khai mạc. Ảnh: Báo Xây dựng

Dự thảo mới nhất sửa quy định về phân loại dự án để xác lập các nội dung quản lý nhà nước về xây dựng theo từng hình thức đầu tư (đầu tư công, PPP, đầu tư kinh doanh) để đảm bảo không chồng lấn về phạm vi điều chỉnh và trình tự thực hiện với các luật: Luật Đầu tư công, Luật PPP, Luật Đầu tư. Ngoài ra còn có một số sửa đổi quy định về hình thức quản lý dự án; quy định quản lý hợp đồng...

Đặc biệt, dự thảo Luật đề xuất bãi bỏ 3 trong 8 nhóm thủ tục so với Luật Xây dựng hiện hành như thẩm định thiết kế xây dựng triển khai sau thiết kế cơ sở; cấp chứng chỉ năng lực hoạt động xây dựng cho tổ chức; công nhận tổ chức xã hội - nghề nghiệp đủ điều kiện cấp chứng chỉ năng lực hoạt động xây dựng; bãi bỏ toàn bộ điều kiện đầu tư kinh doanh thuộc 10 ngành, nghề kinh doanh có điều kiện trong lĩnh vực hoạt động xây dựng tại Luật Đầu tư.

Đối với các thủ tục hành chính còn lại, dự thảo Luật sửa đổi theo hướng cắt giảm đối tượng, đơn giản hóa thủ tục, được quy định chi tiết tại Nghị định.

Không sửa luật, không thể đạt mục tiêu tăng trưởng

Theo Phó Chủ nhiệm Ủy ban KH,CN&MT Trần Văn Khải, dự án Luật Xây dựng (sửa đổi) là một trong những dự án luật quan trọng và thiết thực đối với người dân, doanh nghiệp trong ngành xây dựng, góp phần tháo gỡ điểm nghẽn để thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội trong thời gian tới, do đó việc sửa đổi Luật Xây dựng là nhiệm vụ quan trọng để đạt mục tiêu phát triển.

Ông nêu thực tế thủ tục hành chính còn nhiều tầng nấc, phức tạp, kéo dài thời gian thực hiện dự án, tăng chi phí cho doanh nghiệp. Bên cạnh đó tình trạng thiếu đồng bộ giữa các luật, gây lúng túng cho nhà đầu tư và doanh nghiệp. Luật Xây dựng hiện hành từ năm 2014 đã lạc hậu so với bối cảnh công nghiệp 4.0 phát triển, thiếu cơ chế khuyến khích khu vực tư nhân, các dự án PPP; thủ tục thẩm định, nghiệm thu truyền thống làm tăng chi phí, chậm tiến độ. Việc ứng dụng công nghệ mới như BIM, GIS, trí tuệ nhân tạo trong lĩnh vực xây dựng còn chậm, chưa có hành lang pháp lý đầy đủ.

Đặc biệt, hiện nay tổ chức bộ máy nhà nước đã thay đổi với mô hình chính quyền hai cấp, sắp xếp lại đơn vị hành chính, phân cấp thẩm quyền. Điều đó đặt ra vấn đề Luật Xây dựng phải sửa ngay lập tức. Nếu không sẽ gây vướng mắc trong triển khai dự án ở địa phương.

"Vừa qua Quốc hội đã thông qua chủ trương đầu tư nhiều dự án trọng điểm, nếu không tháo gỡ kịp thời thì không thể đạt mục tiêu tăng trưởng. Vì vậy, sửa đổi Luật Xây dựng lần này là yêu cầu tiên quyết", ông Khải nói.

Chuyển từ tiền kiểm sang hậu kiểm

Phó Tổng Thư ký, Trưởng ban Pháp chế, Liên đoàn Thương mại và Công nghiệp Việt Nam (VCCI) Đậu Anh Tuấn đánh giá dự thảo Luật Xây dựng lần này đã chú trọng chuyển từ tiền kiểm sang hậu kiểm, từ quản lý chặt chẽ, kiểm soát chi tiết sang trao quyền, gắn trách nhiệm và nâng tính tự chủ cho các chủ thể. Dự thảo luật cũng thể hiện được rõ tinh thần cắt giảm thủ tục hành chính mạnh mẽ, đơn giản hóa quy trình đầu tư, cấp phép, kiểm tra, giám sát, tạo điều kiện thuận lợi cho hoạt động sản xuất kinh doanh.

PGS.TS Trần Chủng, Chủ tịch Hiệp hội các nhà đầu tư công trình giao thông đường bộ Việt Nam (VARSI) góp ý về nội dung chương III Giấy phép xây dựng. Trong hoạt động xây dựng trên thế giới có 2 loại giấy phép quan trọng nhất là: "Giấy phép xây dựng" và "Giấy phép sử dụng công trình". Giấy phép xây dựng là đảm bảo tuân thủ kỷ cương còn giấy phép sử dụng là tôn trọng giá trị quyền con người được sử dụng công trình xây dựng an toàn.

Do đó, ông Chủng đề nghị các nghị định hướng dẫn sau khi Luật được ban hành phải có nghiên cứu rất sâu: loại công trình phải cấp phép; các điều kiện được cấp và thẩm quyền cấp phép, minh bạch nội dung, quy trình để người dân, các chủ thể thuận tiện tuân thủ pháp luật và công khai kiểm soát.

Cắt giảm thủ tục hành chính, tăng cường phân cấp phân quyền

Sau khi lắng nghe các ý kiến tại hội thảo, Thứ trưởng Bộ Xây dựng Bùi Xuân Dũng đã phát biểu làm rõ và tiếp thu các ý kiến.

Ảnh minh họa, nguồn internet.

Thứ trưởng Bùi Xuân Dũng nhấn mạnh, dự thảo Luật được xây dựng trên cơ sở tiếp thu đầy đủ các nghị quyết của Trung ương, đồng thời bám sát định hướng cải cách thủ tục hành chính, cải thiện môi trường đầu tư kinh doanh.

Để đổi mới phương thức và nâng cao hiệu quả quản lý đầu tư xây dựng, dự thảo Luật đề xuất sửa đổi việc phân loại dự án không theo nguồn vốn như Luật Xây dựng hiện hành mà theo hình thức đầu tư (đầu tư công, PPP, đầu tư kinh doanh).

Về hình thức quản lý dự án, Luật Xây dựng hiện hành quy định về 4 hình thức quản lý dự án (Ban Quản lý dự án chuyên ngành, khu vực, Ban Quản lý dự án một dự án, chủ đầu tư trực tiếp quản lý dự án, tư vấn quản lý dự án). Song để tăng tính chủ động, linh hoạt, phù hợp với việc sắp xếp lại bộ máy chính quyền trung ương, chính quyền địa phương hai cấp, dự thảo Luật quy định hai hình thức: Ban Quản lý đầu tư xây dựng; Chủ đầu tư tổ chức quản lý dự án.

Dự thảo Luật đã cắt giảm, đơn giản hóa thủ tục hành chính, điều kiện đầu tư kinh doanh, song song đó, bổ sung quy định cho phép người quyết định đầu tư được quyết định sử dụng các loại thiết kế: thiết kế cơ sở, thiết kế FEED; thiết kế kỹ thuật tại Báo cáo nghiên cứu khả thi phù hợp với tính chất, yêu cầu kỹ thuật

của dự án.

Nội dung thẩm định được đơn giản hóa theo hướng cơ quan chuyên môn về xây dựng chỉ kiểm soát về an toàn xây dựng, phòng cháy chữa cháy, tuân thủ quy chuẩn tiêu chuẩn, sự phù hợp với quy hoạch, các nội dung khác do chủ đầu tư thực hiện.

Về thiết kế triển khai sau thiết kế cơ sở, cơ quan chuyên môn về xây dựng không thực hiện thẩm định thiết kế xây dựng triển khai sau thiết kế cơ sở, giao chủ đầu tư thực hiện. Đồng thời nâng cao vai trò, trách nhiệm của tư vấn thiết kế, tư vấn thẩm tra trong các nội dung về chuyên môn.

Về cấp giấy phép xây dựng, dự thảo Luật quy định các dự án đã được cơ quan chuyên môn về xây dựng thẩm định Báo cáo nghiên cứu khả thi xây dựng thì miễn giấy phép xây dựng.

Đối với các công trình còn lại, chủ yếu là công trình quy mô nhỏ, thực hiện cấp giấy phép xây dựng (trực tuyến) với thời gian tối đa 7 ngày.

Khẳng định dự thảo luật sẽ phân định rõ trách nhiệm quản lý Nhà nước và trách nhiệm các chủ thể tham gia hoạt động xây dựng, Thứ trưởng Bùi Xuân Dũng cho biết dự thảo sẽ không quy định về thẩm quyền thực hiện thủ tục hành chính mà giao Chính phủ quy định chi tiết theo hướng đẩy mạnh phân cấp triệt để cho chính quyền địa phương; chỉ giữ lại Trung ương đối với các vấn đề mang tính liên tỉnh, liên vùng và liên quốc gia; liên quan đến quốc phòng, an ninh quốc gia, chủ quyền quốc gia; có kỹ thuật chuyên môn sâu hoặc liên quan đến những dự án quan trọng quốc gia, trọng điểm công nghệ.

Theo chinhphu.vn